

Tamara Zacharuk

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Recenzja książki *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using evidence - based teaching strategies*, edited by D. Mitchell, London 2008, ISBN 9-78-041536-925-1

Streszczenie: Autor recenzowanej książki zauważa, że nauczyciele pracujący z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi potrzebują nowych strategii edukacyjnych, rozwiązań praktycznych opartych na dogłębnych rozważaniach teoretycznych. Praca dr. Mitchella dotyczy strategii nauczania w edukacji inkluzyjnej i zawiera prezentację 24 strategii odpowiadających na pytanie: jak najlepiej organizować edukację włączającą?

Summary: The author of the book stipulates that teachers working with pupils with disabilities need new educational strategies and practical solutions based on in depth theoretical research. Dr. Mitchell's work evokes teaching strategies for inclusive education and proposes 24 strategies to improve the organization of inclusive education in the most effective way.

Słowa kluczowe: edukacja włączająca, strategia, uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Keywords: inclusive education, strategy, student with special educational needs

Recenzowana praca wypełnia lukę na rynku wydawniczym dotyczącą praktyki w zakresie edukacji włączającej. Autorem książki jest dr David Mitchell, były profesor Uniwersytetu Waikato w Hamilton w Nowej Zelandii i honorowy pracownik naukowy Uniwersytetu w Manchesterze. Dr Mitchell jest autorem ponad 190 publikacji, głównie w dziedzinie pedagogiki specjalnej i edukacji włączającej oraz wczesnej interwencji. Autor pracował między inny-

mi jako konsultant UNESCO w obszarze edukacji włączającej w Azji i Afryce Południowej. Edukacja włączająca dotyczy dzieci i młodzieży narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne, uczących się w szkołach masowych z naciskiem położonym na jakość kształcenia. W przypadku edukacji włączającej to nie dziecko, ale system edukacji należy zmieniać, aby sprostać wymaganiom uczniów. Kluczowym czynnikiem jest elastyczność procesu nauczania i uczenia się. Szkoła włączająca powinna zapewnić kształcenie na wysokim poziomie wszystkim uczniom poprzez odpowiedni program nauczania, strategie nauczania, zastosowanie środków dydaktycznych i nawiązanie relacji partnerskich ze środowiskiem dzieci [za S.J. Peters, *Inclusive education an EFA strategy for all children*, 2004].

Autor recenzowanej książki zauważa, że nauczyciele pracujący z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi potrzebują nowych strategii edukacyjnych, rozwiązań praktycznych opartych na dogłębnych rozważaniach teoretycznych. Praca dr. Mitchella dotyczy strategii nauczania w edukacji inkluzyjnej i zawiera prezentację 24 strategii odpowiadających na pytanie: jak najlepiej organizować edukację włączającą?

Każda z dwudziestu czterech strategii opisanych w książce posiada wyszczególnione teoretyczne podstawy, jasne, praktyczne wskazówki oraz obszerną bibliografię świadczącą o rzetelności badawczej autora. D. Mitchell prezentuje, w jaki sposób strategie mogą być stosowane, a także opisuje zagrożenia, jakie za sobą niosą poszczególne rozwiązania. Dużym ułatwieniem dla czytelnika jest wprowadzenie przez autora oznaczeń graficznych wykorzystywanych w opisie poszczególnych strategii. Przedstawione strategie mogą być, według autora, zastosowane bezpośrednio w klasach.

Książka obejmuje:

- strategie aranżujące kontekst kształcenia np., dotyczący edukacji włączającej, nauczania grupowego, klimatu szkoły,
- strategie poznawcze, w tym samodzielного uczenia się, poprawy pamięci i terapii poznawczo-behawioralnej,
- strategie behawioralne, rozwiązywanie problemów związanych z oceną funkcjonalną,
- technologie wspierające i możliwości uczenia się.

Chociaż publikacja skupia się na uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, większość strategii ma zastosowanie do wszystkich uczących się

w klasie uczniów. Takim przykładem może być *Strategia 9. Klimat w klasie*. Zakłada ona stworzenie pozytywnego, motywującego środowiska w klasie szkolnej. Autor łączy ją ze *Strategią 6. Kultura szkoły*, zakładającą stworzenie atmosfery szacunku dla wszystkich uczących się, a także ze *Strategią 8. Ukryta środowiskowa jakość*, dotyczącą zapewnienia odpowiednich warunków (środowiska fizycznego), które umożliwiają naukę.

Jak dobrze wiemy, aktualnie w Polsce wdrażamy szereg rozporządzeń dotyczących organizowania i udzielania pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nauczyciele poszukują materiałów, które pomogą im w praktycznej realizacji założeń edukacji włączającej. Myślę, że w książce dr. Mitchella znajdują gotowe rozwiązania w postaci zaprezentowanych strategii. Dzięki znajomości i możliwości wdrożenia do praktyki opisanych przez autora strategii nauczyciele mogą wpłynąć na podniesienie poziomu jakości kształcenia nie tylko uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ale wszystkich uczniów w klasie.

Książka na pewno może być polecana studentom przygotowującym się do pracy w zawodzie nauczyciela na wszystkich szczeblach edukacyjnych, a także słuchaczom studiów podyplomowych realizujących w praktyce zalecenia dotyczące organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.